

2. Круминьш Н., Витолиньш К. Логистика в Восточной Европе: Справочник по управлению системами логистики в Восточной Европе, или что необходимо знать, чтобы система логистики была на 30 % эффективнее. Рига, Schenker, 2014. 190 с.

3. Економіка логістичних систем: монографія. Львів: НУ «Львів. політехніка», 2008. 596 с.

Наталія ГУСАРОВА,

магістранта 1 курсу

гуманітарно-економічного факультету

Науковий керівник: **Павло ЗАХАРЧЕНКО,**

д.е.н., професор (БДПУ)

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ

Актуальність. Поняття «криза» має багато трактувань. "Класичне" економічне поняття кризи означає не бажану і драматичну фазу в ринковій економічній системі, що характеризується коливаннями і негативними явищами, перешкодами. У цьому сенсі поняття кризи довгий час утримувало місце в схемі теорій кон'юнктури економічного розвитку.

Як відомо, сучасне суспільство прагне до постійного поліпшення рівня й умов життя, які може забезпечити тільки стійкий економічний ріст. Однак спостереження показують, що довгостроковий економічний ріст не є рівномірним, а постійно переривається періодами економічної нестабільності. Підйоми і спади рівнів економічної активності, що ідуть один за одним прийнято називати економічним циклом. Криза – найважливіша фаза циклу, яка починає і завершує його. У ній зосереджено основні ознаки циклічного процесу відтворення. Сутність кризи – різке порушення існуючої економічної рівноваги внаслідок диспропорцій у процесі відтворення, що різко зростають. Відбувається падіння рівнів заробітної плати, прибутку, інвестицій, цін. Через «омертвіння» капіталу у вигляді нереалізованих товарів фірми відчувають брак грошових коштів для поточних платежів, тому швидко зростає плата за кредит – ставка позичкового процента. Курси цінних паперів падають, настає хвиля банкрутств і масового закриття підприємств. Криза завершується з початком депресії.

Необхідність розробки методик ранньої ідентифікації економічних криз диктується як світовим, так і українським досвідом. В роботі приведено сукупність моделей аналізу різних фаз економічного циклу, заснованих на принципі мультиплікатора-акселератора, за допомогою яких можна провести ефективний ситуаційний аналіз кризових ситуацій в економіці країни. Один з найбільш поширених підходів до такого дослідження виходить з неокейнсіанської теорії взаємодії механізмів мультиплікатора і акселератора. У моделі Самуельсона-Хікса в явному вигляді використовуються лінійний мультиплікатор-акселератор з запізненням. Механізм акселерації капітальних вкладень є також центральним пунктом в моделі, запропонованій М. Калецьким. У ній розглядається динаміка основного капіталу на макрорівні. Її особливість –

облік двох типів запізнювання: у рішеннях про інвестування і в здійсненні капітальних вкладень. Динаміка змінних в моделі Калецького задана в безперервному часу, а рівняння капіталу приймає форму лінійного диференціально-різницевого співвідношення. В одному з варіантів моделі Гудвіна також враховується два запізнювання – в процесі мультиплікації національного доходу і в реалізації інвестицій, пов'язаних з ефектом акселерації.

Важливою рисою всіх цих моделей є, з одного боку, використання простих балансових макровідносин, наприклад, тотожності національного доходу, рівності інвестицій і заощаджень, а з іншого – впровадження в тій чи іншій формі запізнювань в опис механізму мультиплікатора – акселератора. Саме облік запізнювань дозволяє виявити коливальні режими в моделях такого типу. Слід ще раз зазначити, що саме розробка Гудвіна була базою для подальшого розвитку моделювання циклічності економічного розвитку (наприклад, моделі Тевеса).

Проблема криз в економіці за більш ніж вікову історію її існування стала осередком для дослідження багатьох чинників, що роблять найбільш істотний вплив на розвиток і функціонування системи світового і національного господарства. Виявлення причин коливань соціально-економічного розвитку набуло винятково важливе значення як засіб запобігання тих негативних впливів, які тягнуть за собою періоди спади і рецесії в господарському житті країни. Тому проблема криз завжди привертала увагу вчених-економістів і сьогодні залишається однією з центральних проблем економічної теорії.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Воронін Ю. Ориентиры выхода из экономического кризиса. *Економіст*. 2019. №5. С. 11-21.
- 2.Яковец Ю.В. Русский циклизм: новое видение прошлого и будущего. Lewinston-Queenston-Lampeter. The Edwin Mellen Press, 2009. 309 p.
- 3.Яковец Ю.В. Циклы. Кризисы. Прогнозы: монографія. К.: Наука, 2018. 506 с.

Дмитрій ДІВАКОВ,

магістрант 1 курсу

гуманітарно-економічного факультету

Науковий керівник: **Павло ЗАХАРЧЕНКО,**

д.е.н., професор (БДПУ)

МЕТОДИ ВИБОРУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

Актуальність дослідження обумовлена зростаючою закономірністю взаємодії компаній з суб'єктами ринкової економіки, оскільки інвестиції являють собою ефективний засіб конкурентної боротьби і захоплення нових ринків. Нововведення дослідження полягає в обґрунтуванні методики оцінки ефективності інвестиційного проекту на підприємстві.

Ступінь досліджуваності проблеми. У фінансовій теорії обґрунтування інвестиційних рішень опирається на фундаментальні роботи